

til, at der i vore Nabolande bestod Anstalter, som ikke vare saaledes begunstigede, som denne Anstalt har været her, og som jeg ønsker, at den fremdeles maa blive, maa jeg hertil bemærke, at det maa ikke være undgaaet Opmærksomheden, at disse Anstalter ikke kunne glæde sig ved almindelig Tillid og ikke have været frie for Beskyldninger for at have leveret urene og skadelige Producter. Som en anbefaling for denne Anstalt, kan jeg ikke undlade at bemærke, at den er kommen til Live ved den Interesse, som den ved sin Gjensstand har vakt, og at den aldrig har gjort Fordring paa Understøttelse af Staten. Den er fremkommen, uden at den har modtaget noget Tilskud af Staten, eller har brugt nogen Capital af Statens Midler. Jeg vil indfranke mig dertil for Dieblicket og tillade mig at anbefale Sagen til det høitærede Thing.

Wessely: Det er blot med Hensyn til en Uttring af den ærede Taler om, at dette Actieselskab ikke havde nydt nogen Understøttelse af Regjeringen, at jeg skulde tillade mig at stille det Spørgsmaal til ham, om ikke, da Anstalten blev oprettet, Regjeringen tog et vist Antal Actier dert; det var saavidt jeg veed Tilfældet, skøndt dette Antal Actier senere er blevet udloft.

Røster: Saavidt mig bekendt, var det det Keisersenske Fond, der indskød en Capital, hvorfor det tog en Deel Actier, men disse Actier ere afhandede uden Tab for dette Fond, som har faaet sin Capital fuldstændigt tilbagebetalt.

Unsgaard: Jeg kan dog ikke nægte, at de Grindringer, som sidste Gang bleve gjorte, mod at tage Forslaget tilfølg, især af den høitærede 5te Landstingsmand for Kjøbenhavn (Orsted), have forekommet mig at være af megen Bigtighed, og det, som især skulde bevage mig til, desuagtet at stemme for nærværende Lovforslag, vil alene være sanitaire Hensyn, det vil sige, at man derved skulde virke mod, at Landet oversvømmedes med Gfertilgninger af Mineralvande, der ikke vare rigtigt tilberedte. Der var sidste Gang under Omhandling, om der for Fremtiden behøvedes Bevilling til at anlægge Fabriker, for

at tilberede Mineralvande. Der blev yttret, saavidt jeg forstod, ganske forskjellige Ansuelser derom, og jeg vilde derfor gjerne være paa det Reue dermed og henvender derfor det Spørgsmaal til den høitærede Justitsminister: om for Fremtiden, naar dette Monopol er udlobet, Alle og Enhver uden foregaaende Bevilling kunne besatte sig med at tilberede Mineralvande, eller om nogen Bevilling vil udfordres dertil, og om denne vil blive gjort afhængig af nogen Controlbestemmelse fra det Offentliges Side.

Justitsministeren: Dette Spørgsmaal troer jeg virkelig ikke kan besvares ganske i sin Almindelighed. Jeg troer, at efter de Bestemmelser, som nu gjælde med Hensyn til Afgangen til Erhverv, vilde det, dersom En anlagde en Fabrikation af kun visse Slags mineraliske Vande, som i og for sig vare aldeles uskadelige, vistnok kunne ansees som en aldeles fri Erhvervsgreen. Det vil være aldeles umuligt at forudsee, hvor stor Oversvømmelsen vil blive, der derved kan forarsages (Munterhed), da man jo naturligtvis ikke kan vide, hvor stærk Regnen vil blive, men jeg troer ialt Fald, at det vil kunne bidrage til, at den Afsætning, Sundhedsbrøndanstalten hidtil har havt, vil formindskes. Skulde derimod en Mand finde paa, at begynde paa en Fabrikation af saadanne Mineralvande, som indeholdt Substantier, der i og for sig kunde være skadelige for Sundheden, da er jeg ganske vis paa, at Sundhedspolitiet vilde finde Opfordring til at træffe de fornødne Controlmidler mod en saadan Fabrikation. Men jeg troer ikke, at der, førend det viste sig, at en saadan Fabrikation fandt Sted, som kunde være betænkelig, vilde udfordres særlig Bevilling dertil.

Røster: I Frygt for, at en saadan Ansuelse som den, den høitærede Justitsminister har udtalt, vilde gjøre sig gjældende, har det været mig saameget ønskeligere, om Anstalten kunde faae en Forlængelse i dens Eneret. Man skrider vistnok her altfor let hen over de Forhold, som der maa vaages over og som maae controllerses fra Sundhedspolitiets Side, og det vilde vistnok være meget uheldigt, dersom det skulde gjøre sig gjældende, at det kunde tilstaaes den